

P. 882

**BULETIN
DE
INFORMARE
SI
DOCUMENTARE ARHIVISTICA**

Nr. 3

**BUCURESTI
1993**

ROMÂNIA
Direcția Generală a Arhivelor Statului

BULETIN
DE
INFORMARE
ȘI
DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ

Nr. 3
Februarie-Martie

F. 57 / 69 / 94

- Redactor: – lector dr. ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU
șef Birou documentare D.G.A.S.
- Realizare grafică și fotoreproducere offset: – OVIDIU LĂZĂRESCU
- Montaj și retuș: – ELISABETA DUMITRANA
- Copiat plăci: – AUREL VOICU
- Tipar offset: – STERICĂ MARINESCU
- Legătorie: – MARIN DRAGNEA
- Dactilo: – RODICA-VICTORIA CANAE
- Tehnoredactare computerizată: 🍏 Apple McINTOSH Dulu & Bârsan Tel.: 666.50.80

Coperta I – *1587 ianuarie 18. Hrisovul din cancelaria lui Mihnea Vv.,*
domnul Țării Românești, prin care dăruiește Episcopiei
Buzău mori și moșii.

Coperta a IV-a – Bustul istoricului Dimitre Onciul (1856–1923), realizat în
bronz de Mihai Onofrei.

S U M A R

I.	ACTIVITĂȚI ARHIVISTICE	5
II.	DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ	11
	- Pedro Lopez (Spania). Pregătirea în arhivistică: specialiști sau generaliști? (traducere)	11
	- Metrologie. Bibliografie (IV)	17
	- Lista cărților și periodicelor românești și străine intrate în patrimoniul bibliotecii documentare a D.G.A.S. în lunile ianuarie-martie 1993	21
III.	VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ	25
	- Sesiuni științifice bucureștene, februarie-martie	25
	- Consfătuirea „Prietenii Arhivelor”, Suceava, 11 februarie	25
	- Simpozionul „In memoriam - Dimitre Onciul”, București, 15 martie	25
	- Simpozionul „Silviu Dragomir - in memoriam”, Gurasada, 15 martie	26
	- Continuarea depistărilor de documente în arhivele de la Moscova	27
	- Manifestări expoziționale	27
	- Emisiuni Radio-TV	28
	- Lista articolelor din presa locală publicate de cercetătorii din Arhivele Statului	29
IV.	BREVIAR	31
	- Dicționar	31
	- Lista abrevierilor	33

I. ACTIVITĂȚI ARHIVISTICE

ÎMBOGĂȚIREA BAZEI DOCUMENTARE

În cursul lunilor februarie-martie a.c., s-au preluat de către filialele Arhivelor Statului, în depozitele proprii de la creatorii și deținătorii de documente, următoarele fonduri:

- Arh. St. Caraș-Severin - „P.C.R. – Comitetul municipal Reșița” (1950–1968) – 16,50 m.l.; „Școala profesională metalurgică Reșița” (1886–1956) – 2,90 m.l.; „Administrația financiară a județului Caraș” (1941–1950) – 0,50 m.l.; „Serviciul Sanitar al județului Caraș” (1926–1949) – 0,45 m.l.; „Inspectoratul școlar Caraș” (1936–1946) – 0,20 m.l.
- Arh. St. Galați - „Comitetul raional P.C.R. Tecuci” (1956–1967) – 12,80 m.l.; „Comitetul raional P.M.R. Lești” (1956–1960) – 1,60 m.l.; „Comitetul raional al femeilor Bujoru” (1962–1963) – 0,60 m.l.; „Comitetul județean P.C.R. Galați” (1971–1973) – 17,50 m.l.
- Arh. St. Mehedinți - „Comitetul orășenesc Orșova al P.C.R.” (1965–1989) – 25 m.l.; 892 dosare privitoare la imobilele construite în Drobeta-Turnu-Severin și județul Mehedinți în anii 1965–1986.
- Arh. St. Olt - „Comitetul județean Olt al P.C.R.” – 60 m.l.
- Arh. St. Prahova - „C.A.P. Bărcănești” – 1 m.l.
- Arh. St. Satu Mare - „U.J.C.A.P. Satu Mare” (1965–1991) – 9 m.l.
- Arh. St. Timiș - „C.A.P. Cenei” (1950–1991) – 3 m.l.; „C.A.P. Sinpetru Mic” (1952–1988) – 0,85 m.l.
- Arh. St. Vaslui - „Comitetul municipal Vaslui” – 20 m.l.
- Arh. St. Vâlcea - Un zăpis (1870) și o jalbă (1865) – donația domnului Gheorghe Dragomir.

PREGĂTIRE PENTRU MICROFILMARE ȘI MICROFILMARE

- Direcția Arhive Centrale – Arhive Administrative și Culturale - *Pregătire:* „Ministerul Propagandei Naționale. Informații și buletine” – 3 m.l.
- Arhive Centrale Economice - *Pregătire:* „Ministerul Economiei Naționale” (1941–1942) – 7,60 m.l.; „Visteria Țării Românești” (1869) – 3,50 m.l.

- Arh. St. Municipiul București - *Pregătire*: „Comisiile de Poliție pe culori ale Capitalei” - 4,50 m.l.
- Arh. St. Alba - *Microfilm*: „Prefectura județului Alba” - 20.383 cadre.
- Arh. St. Arad - *Pregătire*: „Prefectura județului Arad, Seria Acte administrative” (1871-1874) - 2 m.l.: 14.949 file.
- Arh. St. Argeș - *Pregătire*: „Prefectura județului Argeș” (1943-1945) - 4,15 m.l.
- Arh. St. Bacău - *Pregătire*: „Direcția Silvică Bacău - 0,30 m.l.: 1.588 file; „Camera de comerț și industrie Bacău” - 2 m.l.: 15.566 file.
- Arh. St. Bihor - *Pregătire*: „Episcopia romano-catolică Oradea. Seria acte ecleziastice” (1625-1948); „Episcopia ortodoxă Oradea” (1769-1954); „Inspectoratul geologic minier Oradea” (1950-1958) - 3 m.l.
- Arh. St. Bistrița-Năsăud - *Pregătire*: „Prefectura județului Botoșani” (1940-1941) - 1,50 m.l.
- Arh. St. Brașov - *Pregătire*: „Prefectura Făgăraș” (1910) - 2,70 m.l.; (1911) - 12 m.l.
- Arh. St. Brăila - *Pregătire*: „Primăria municipiului Brăila” (1900) - 0,25 m.l.: 1.000 file.
- Arh. St. Buzău - *Pregătire*: „Prefectura județului Râmnicu-Sărat” (1911) - 0,50 m.l.; (1933) - 0,50 m.l.; „Colecția de achiziții și documente” 1825 file.
- Arh. St. Caraș-Severin - *Pregătire*: „Administrația județului Caraș” (1900); „Cabinetul prefectului” (1931-1948); „Comisia de naționalizare” (1948) - 0,75 m.l.
- Arh. St. Călărași - *Pregătire*: „Primăria orașului Oltenița” (1923-1924) - 1 m.l.
- Arh. St. Cluj - *Pregătire*: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1916-1918) - 3,30 m.l.
Microfilm: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1859-1860) - 5140 cadre.
S-au refăcut 3606 cadre.
- Arh. St. Constanța - *Pregătire*: „Fabrica de ciment Cernavodă” - 3,5 m.l.
- Arh. St. Covasna - *Pregătire*: „Colecția registre parohiale de stare civilă” - 1100 file.
- Arh. St. Dâmbovița - *Microfilm*: „Prefectura județului Dâmbovița” - 2,35 m.l.
- Arh. St. Galați - *Pregătire*: „Primăria orașului Galați” (1909) - 2,50 m.l.
- Arh. St. Giurgiu - *Pregătire*: „Poliția orașului Giurgiu” - 0,7 m.l.
- Arh. St. Gorj - *Pregătire*: „Primăria orașului Târgu Jiu” (1895).
- Arh. St. Hunedoara - *Pregătire*: „Inspectoratul geologic și minier Deva” (1920-1940) - 6,50 m.l.
- Arh. St. Iași - *Pregătire*: „Visteria Moldovei” - 6,85 m.l.
Microfilm: „Divanul domnesc”.
- Arh. St. Maramureș - *Pregătire*: „Prefectura județului Maramureș, seria Vicecomite, acte prezidențiale” (1897-1913) - 1 m.l.; Seria Vicecomite - acte obișnuite” (1903-1905) - 5,70 m.l.
- Arh. St. Mehedinți - *Pregătire*: „Prefectura Mehedinți” (1931-1932) - 1,50 m.l.
- Arh. St. Mureș - *Pregătire*: „Scaunul Mureș”; „Primăria Târgu-Mureș”; „Comitetul Târnava, Seria Oficială” - 2,50 m.l.
- Arh. St. Neamț - *Pregătire*: „Revizoratul școlar al județului Neamț” (1867-1870) - 0,30 m.l.
- Arh. St. Olt - *Pregătire*: „Prefectura județului Romanați” (1914) - 0,12 m.l.
- Arh. St. Satu Mare - *Pregătire*: „Registre parohiale de stare civilă” - 5 m.l.
- Arh. St. Sălaj - *Microfilm*: „Comitatul Crasna” (1808-1813) - 9 m.l.
- Arh. St. Suceava - *Pregătire*: „Prefectura județului Baia” (1946) - 1 m.l.
- Arh. St. Timiș - *Pregătire*: „Colecția registrelor de stare civilă” - 48,40 m.l.
- Arh. St. Tulcea - *Pregătire*: „Camera de comerț și industrie Tulcea” (1931-1940) - 1,40 m.l.;

- „Pretura plășii Tulcea” (1878–1930) – 0,80 m.l.; „Primăria orașului Tulcea (1931–1942) – 3,28 m.l.
- Arh. St. Vâlcea – *Pregătire*: „Prefectura județului Vâlcea” (1859–1870) – 3,36 m.l.
Microfilm: „Prefectura județului Vâlcea” (1842) – 7.500 cadre.
- Arh. St. Vrancea – *Pregătire*: „Prefectura județului Putna” (1926–1928) – 3 m.l.

PRELUCRAREA ARHIVISTICĂ A FONDURILOR PENTRU INTRARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

- Direcția Arhive Centrale – *Inventariere*: „Ministerul Finanțelor – Direcția Mișcării Fondurilor Fixe” (1930–1931) – 4 m.l.; „Ministerul Comerțului Exterior” (1949–1989) – 4,50 m.l.
- a) Arhive Centrale Economice
- „Comitetul pentru problemele Consiliilor Populare” (1931–1960) – 1,50 m.l.; „Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini” (1959–1975) – 12 m.l.; „Hagi Constantin Pop” (paleografie greacă) – 100 documente; „Hagi Ianuș” (paleografie greacă) – 50 documente; Colecția planuri, hărți, schițe – 285 u.a.
- Verificarea existentului cu inventarul*: „Ministerul Construcțiilor de Mașini” și „Ministerul Metalurgiei” (1916–1950) – 30 m.l.
- Ordonare*: „Comitetul pentru problemele Consiliilor Populare. Colecția de legi, decrete, H.C.M.-uri”; „C.A.F.R.” (1950–1988) – 20 m.l.; Diverse fonduri: (Visterie, Eforia pensiilor etc.) (1833–1845) – 2 m.l.; „Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini – State de plată” – 2,50 m.l.
- Evidență*: În Registrul inventarelor au fost luate în evidență inv. nr. 2174–2224.
- b) Arhive Administrative Centrale și Culturale
- *Inventariere*: „Teatrul Național” – 12,50 m.l.; „D.G.A.S.” – 1,35 m.l.; „Tribunalul Ilfov. Secția III Civilă Corecțională” (1889–1890) – 5 m.l.; „Comitetul Central de Revizuire” (1930–1936) – 4 m.l.
- Verificarea existentului cu inventarele*: „Tribunalul Ilfov: secția III Civilă Corecțională” (1891) – 3 m.l.; „Casa Regală” (1866–1931) – 36 m.l.
- Seleționare*: „Direcția Generală a Poliției” – „Contabilitate” (1891–1930) – 30 m.l.; „Casa Centrală” – 20 m.l.
- Arh. St. Municipiul București – *Inventariere*: „Comisiile de Poliție ale Culorilor de Negru și Albastru” – 20 m.l.
- Verificarea existentului cu inventarele*: „Banca de Scont a României; „Banca Comercială Română” – 30,5 m.l.
- Arh. St. Alba – *Inventariere*: „Protopopiatul greco-catolic din Alba Iulia” (1871–1948) – 1,15 m.l.; „Protopopiatul greco-catolic din Blaj” (1871–1948) – 0,48 m.l.; „Parohia greco-catolică Blajul de Jos” (1884–1948) – 0,40 m.l.; „Parohia greco-catolică Blajul de Sus” (1929–1947) – 0,30 m.l.
- Ordonare*: „Protopopiatul greco-catolic Alba-Iulia” (1936–1948) – 0,65 m.l.; „Academia Teologică greco-catolică din Blaj” (1769–1865) – 0,20 m.l.; „Protopopiatul greco-catolic Blaj” – 1,55 m.l.
- Arh. St. Arad – *Reinventariere*: „Prefectura județului Arad. Seria acte administrative” (1943–1945) – 4,20 m.l.

- Arh. St. Bihor – *Verificarea existentului cu inventarele*: „Capitulul romano-catolic Oradea. Seria Oficiile economice” – 41 m.l.
- Arh. St. Bistrița-Năsăud – *Inventariere*: „Judecătoria Beclean” – 5,10 m.l.
- Arh. St. Botoșani – *Verificarea existentului cu inventarele*: „Primăria orașului Dorohoi” (1948–1950) – 4,30 m.l.
- Arh. St. Brașov – *Ordonare*: „Primăria Cincu” – 0,50 m.l. foi volante;
Inventariere: „Primăria Cincu” – 25 u.a.; „Primăria Ghimbav” (1917–1918) – 150 fișe; Plăci fotografice – 52 bucăți.
- Arh. St. Brăila – *Ordonare și inventariere*: 8 fonduri arhivistice depuse din fosta Colecție „Posturi și Sectoare de Jandarmi” – 1 m.l. S-a executat o serie de operațiuni de evidență: înscrierea în Registrul General de Arhivă a 27 fonduri noi greșit fondate, la care s-a făcut verificarea cu existentul în 1992. S-au completat 15 dosare ale unor fonduri aflate deja în evidență.
- Arh. St. Caraș-Severin – *Ordonare și inventariere*: „Colecția de foi cadastrale ale localnicilor din județul Caraș-Severin” (1909–1942) – 3,45 m.l.; „P.C.R. Comitetul județean Caraș-Severin” – 1,80 m.l. (1968–1986); „Administrația financiară a județului Caraș” (1926–1949) – 0,45 m.l.; „Inspectoratul școlar al județului Caraș” (1939–1946) – 0,10 m.l.
Ordonare: „Pretura plășii Sacu” (1899) – 0,5 m.l.
- Arh. St. Călărași – *Ordonare și inventariere*: „Comitetul P.C.R. al raionului Călărași” (1936–1964) – 6 m.l.;
Verificarea existentului cu inventarul: „Primăria orașului Călărași” (1894–1965) – 67, 95 m.l.
- Arh. St. Cluj – *Ordonare*: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1910; 1914–1915; 1919–1920) – 7,33 m.l.; „Familia Josika” (1590–1942) – 6 m.l.; „Familia Beldi” (1543–1871) – 0,40 m.l.; „Familia Teleki din Dumbrăvioara” sec. XVIII – 2,15 m.l.; Fond personal „Eugen Ausch” (1883–1950) – 1 m.l.; „Camera de agricultură a județului Someș” (1940–1948) – 3,35 m.l.
Inventariere: „Primăria orașului Turda” (1913–1942) – 8 m.l.; „Primăria orașului Bistrița seria II/C” (1846–1857) – 0,60 m.l.; „Eugen Ausch” (1883–1950) – 1 m.l.; „Familia Beldi” (1513–1903) – 1 m.l.
Verificarea existentului cu inventarele: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla (1910; 1914–1915; 1919–1920) – 7,33 m.l.; „Familia Banffy” (1600–1728) – 1,25 m.l.
- Arh. St. Covasna – *Ordonare și selecționare*: „Primăria orașului Sf. Gheorghe” (1739–1961) – 1,10 m.l.
- Arh. St. Dâmbovița – *Ordonare, selecționare, refacerea inventarelor*: „Prefectura județului Dâmbovița” – 2,35 m.l.
- Arh. St. Gorj – *Verificarea existentului cu inventarul*: „Consilieratul Agricol al județului Gorj” – 18,05 m.l.
- Arh. St. Giurgiu – *Inventariere*: „P.C.R. – Comitetul județean Giurgiu” – 10 m.l.
Reinventariere: „Tribunalul județului Vlașca” (1839) – 2,3 m.l.
- Arh. St. Harghita – *Verificarea existentului cu inventarele*: „Farmacii și spitale” (1914–1966) – 109,81 m.l.
Selecționare: „Spitalul orașenesc Gheorgheni” – 50,9 m.l.
- Arh. St. Hunedoara – *Ordonare, inventariere*: „Consiliul Popular al județului Hunedoara, Oficiul Special” (1972–1990) – 4 m.l.

- Verificarea existentului cu inventarele și reinventariere: „Frontul Renașterii Naționale” (1939–1940) – 2 m.l.*
- Arh. St. Iași – *Verificarea existentului cu inventarele: „Academia de Arte Frumoase” – 19,30 m.l.*
- Arh. St. Olt – *Ordonare: „Recensămîntul din 1941”.
Verificarea existentului cu inventarele: „Fonduri școlare” – 10 m.l.*
- Arh. St. Maramureș – *Ordonare, selecționare, inventariere: „Prefectura județului Maramureș” (1933) – 0,90 m.l.; „Oliciul de Carte funciară Sighet” (1908) – 1 m.l.
Evidență: Întocmirea fișelor la „Situația fondului” pentru fondurile nr. 476–484 preluate în 1992.*
- Arh. St. Mehedinți – *Inventariere și fișare: „Comitetul orășenesc Orșova” (1965–1976) – 4,25 m.l.; „Tribunalul Mehedinți” (1885–1889) – 1,25 m.l.; „Școala primară Sușița-Păsăreni”; „Școala primară Negrușa”.*
- Arh. St. Mureș – *Verificarea existentului cu inventarele: „Protopopiatul ortodox Sighișoara”; „Familia Iany Oszkär”; „Colecția registre de cetățenie”. Total: 7,40 m.l.*
- Arh. St. Satu-Mare – *Verificarea existentului cu inventarele: „Camera de Comerț și industrie Satu-Mare” – 12,50 m.l.; „Sfatul Popular al comunei Negrești” – 0,70 m.l.
Reinventariere: Fondul de carte și periodice provenind de la vechea Prefectură a județului Satu-Mare.*
- Arh. St. Sălaj – *Ordonare: „Comitetul Crasna” (1808–1813) – 11 m.l.
Verificarea existentului cu inventarele: „Comitetul Crasna” (1808–1813) – 11 m.l.*
- Arh. St. Sibiu – *Fondare, ordonare, inventariere: „Consiliul Național Săsesc” (1918–1922) – 2 m.l.
Fondare: Documentele din fragmentele de fonduri în limbile română, germană, latină, maghiară.
Ordonarea actelor, verificarea existentului cu inventarele: „Magistratul Sibiu” – 1,25 m.l.
Evidență: Întocmirea „dosarului fondurilor” la 39 de fonduri din depozitul „Statistică”.
Verificarea existentului cu inventarul și întocmirea listelor de existent: „Magistratul orașului și școlilor Sibiu” (1854) – 1,08 m.l.*
- Arh. St. Teleorman – *Refondare, reordonare și reinventariere: „Prefectura județului Teleorman” – 4,30 m.l.
Verificarea existentului cu inventarele: „Liceul teoretic de fete Turnu-Măgurele” – 3 m.l.; „Școala primară Odaia” – 2,15 m.l.; „Școala primară Ologi” – 3 m.l.; „Școala primară Băduleasa” – 1,60 m.l.; „Școala primară Putineiu” – 0,85 m.l.; „Școala primară Dorobanțu” – 1,65 m.l.*
- Arh. St. Timiș – *Perfecționarea evidenței fondurilor, refacerea inventarelor: „U.D.R. Direcția Minelor” – 1,30 m.l.; „Întreprinderea Carboniferă Caransebeș” – 4 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Balinț” – 1 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Buziaș” – 2,25 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Chizătău” – 1,30 m.l.; „Primăria Jimbolia” – 0,90 m.l.; „Tribunalul județului Timiș-Torontal” – 25,50 m.l.
Cotare definitivă: „Primăria Jimbolia” – 15,50 m.l.*

Verificarea existentului cu inventarele: „U.D.R. – Direcția Minelor” – 1,30 m.l.; „Întreprinderea carboniferă Caransebeș” – 4 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Balinț” – 1 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Buziaș” – 2,25 m.l.; „Comitetul provizoriu al plasei Chizătău” – 1,30 m.l.; „Primăria Jimbolia” – 0,90 m.l.; „Tribunalul județului Timiș-Torontal” – 25,50 m.l.; „Uzina Electrică Timișoara” – 10,50 m.l. Total: 46,75 m.l.

Arh. St. Tulcea
Arh. St. Vâlcea

- *Refacerea parțială a inventarului:* „Oficiul de cadastru Tulcea”.
- *Inventariere:* „Prefectura județului Vâlcea” (1925–1937) – 3,48 m.l.; „Judecătoria Drăgășani” (1936–1949) – 4,60 m.l.; „Judecătoria Horezu” (1945–1947) – 1,92 m.l.

Arh. St. Vrancea

- *Ordonare și cotare:* Colecția de fotografii.
- *Seleționare:* „Prefectura județului Putna” (1926–1928).
- *Cercetare tematică:* „Prefectura județului Putna” (1926–1928) – 2,80 m.l.

II. DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ

PREGĂTIREA ÎN ARHIVISTICĂ. SPECIALIȘTI SAU GENERALIȘTI? RĂSPUNSUL CERINTELOR SOCIETĂȚII SECOLULUI XXI – CADRE INSTITUȚIONALE ȘI PEDAGOGICE. FORMAȚIA GENERALĂ ȘI CEA SPECIALIZATĂ*

Pedro Lopez – Spania

1. INSTITUȚIILE DE PREGĂTIRE ARHIVISTICĂ

1.1. Preocupările din întreaga lume referitoare la pregătirea în arhivistică

În întreaga lume, preocupările legate de formarea personalului în arhivistică au apărut, cu aproximație, cu o jumătate de secol în urmă. Pentru prima dată, problema a fost discutată în cadrul celui de al III-lea Congres Internațional al Arhivelor de la Haga (1953), precum și la recentele colocvii internaționale de pregătire arhivistică – Paris, 1988 (referitor la responsabilitatea arhivistului de a analiza organizarea programelor de pregătire), la Milano, 1989 (programe adaptate unei evoluții moderne în arhivistică) și Haga (1990) (analiza critică a manualelor de arhivistică). Aceste reuniuni au avut, în întregul lor, o influență importantă în abordarea complexă a problemei.

Nu trebuie să uităm faptul că, la cel de al doilea colocviu, concluziile erau destinate asociațiilor profesionale și respectiv CIA, având drept obiective: crearea regulilor pentru personalul de pregătire și de perfecționare, realizarea proiectelor și programelor pentru satisfacerea cerințelor profesiei, precum și crearea unui centru pe această linie.

Se poate afirma că în nici o revistă de arhivistică importantă nu se amintește de pregătirea în materie de arhivistică, de aceea această manifestare a abordat cu un interes considerabil una dintre problemele fundamentale ale profesiei, față de care rămâne încă de găsit o soluție satisfăcătoare. Mai trebuie menționate: importanța Reuniunii Internaționale a Arhivelor de la Washington (1961) unde au fost discutate

* Comunicare susținută la Al XII-lea Congres Internațional al Arhivelor, Montréal, 1992. Originalul în limba franceză se află la Biblioteca Arhivelor Statului, București, la cota IV 6857.

alegerea și începutul unei cariere în știința arhivistică; întâlnirile Institutului panamerican de istorie de la Ottawa (1974); cea de a XVI-a reuniune a CITRA (Conferința Internațională a Mesei Rotunde a Arhivelor) de la Kiev (1975), ea având ca subiect formarea continuă și dezvoltarea arhivelor; Colocviul ALA de la Rio de Janeiro (1980) și de la Buenos Aires (1981); și în sfârșit, cel de al X-lea Congres Internațional al Arhivelor la Bonn (1984), unde sub tema „Administrarea și resursele umane” a fost dezbătut rolul școlilor anume de arhiviști și bibliotecari, precum și pregătirea arhivarilor în mass-media sau în administrarea arhivelor.

Bineînțeles, preocuparea arătată față de acest subiect constituie prima etapă în găsirea unei soluții. Schimbarea comitetului de pregătire CIA în secțiuni, prevăzute pentru 1992 la Montréal, e semnificativă din acest punct de vedere.

Se cade totodată, să menționăm întâlnirile deja anunțate, până în prezent: Simpozionul Arhivelor și Europei fără frontiere, la Maastricht (1991 – Pregătirea și cariera: mobilitatea profesională și înțelegerea carierii în Europa după 1991) și al IV-lea Colocviu Internațional la Montréal (1992 – Arhivistică: pregătirea centrului de lucru și relații cu universitatea).

1.2. Situația actuală

Starea actuală de pregătire a arhiviștilor reflectă evoluția conceptului de știință arhivistică și a multiplelor sale tradiții. Dorim să vi le oferim printr-o expunere sumară.

1.2.1. Etapele evoluției arhivisticii

Arhivistica a apărut la început ca o știință empirică, servind la adunarea și organizarea arhivelor și, de atunci, a traversat trei etape succesive. Astfel în secolul al XIX-lea a fost considerată drept o știință auxiliară a istoriei; se deschide epoca studiilor istorice și sunt create primele școli de arhiviști. Atunci când, la răscrucea secolului, apar numeroase tulburări socio-economice, arhivistica devine o știință administrativă necesară; gestiunea documentelor apare în același timp cu teoria de consolidare a fondului arhivelor guvernamentale, ceea ce înlocuiește cursurile structurale, în țările blocului sovietic.

În sfârșit, arhivistica devine o știință de informare. Potrivit comunicării principale a Angelikăi Menne-Haritz, trecerea arhivisticii de la o „știință descriptivă”, la o „știință multifuncțională”, a transformat-o într-o disciplină autonomă printre științele informării, ceea ce face ca această autonomie să provoace o repunere în discuție alături de toate celelalte științe sociale.

1.2.2. Metode de pregătire

Această evoluție a avut loc în paralel cu dezvoltarea numeroaselor metode de pregătire care au fost produse de diversitatea mijloacelor arhivistice. Ținând cont de transformarea lor istorică distinctă, Michael Code a clasat aceste mijloace în cinci modele sau tradiții: european de centru (Franța, Austria, Germania, Olanda), ibero-italian (Spania, Portugalia, Italia, America Latină), englez și nord-american (Statele Unite, Canada) și cel al lumii a treia.

Deținem o informație în mod clar insuficientă, asupra mijloacelor arhivistice chinezești, însă acestea ne apar impregnate în întregime de tradiții particulare.

Două tendințe se desprind din toate aceste tradiții. Prima se bazează pe lumea clasică ce privilegiază importanța științelor auxiliare ale istoriei; a doua pune accent pe problemele de documentare contemporană. Bineînțeles, condițiile istorice proprii

fiecărei țări decid alegerea unei tendințe sau a altora, chiar dacă coexistența lor începe să se facă simțită.

1.2.3. Situația în diferite țări

Lista arhiviștilor ce au efectuat studii și cercetări despre pregătirea arhivistică e foarte lungă, așa cum reiese și din bibliografia acestui subiect pe care am redat-o pe scurt. Acești arhiviști au analizat situația diverselor țări sau grupe de țări, dându-ne astfel o bună imagine asupra realităților actuale, cuprinzând formația universitară și educația permanentă.

1.2.4. Instituțiile de pregătire

Consultând studiile menționate, se constată că, în prezent, pregătirea e oferită de instituții diferite. Vom da aici mai multe exemple, fără să pretindem totuși că realizăm un inventar sau o listă a instituțiilor de pregătire. Dorim numai să semnalăm cazurile reprezentative dintre anumite situații, mai ales în Europa, și aceasta pentru a demonstra varietatea, eterogenitatea și diversitatea instituțiilor în ceea ce privește accesul, durata și conținutul programelor, diplomelor și certificatelor decernate, și atribuțiile ce rezultă.

Școli specializate

L'École des Chartes reprezintă un exemplu prin excelență, ea constituind modelul tradițional de pregătire a arhiviștilor interesați de istorie și cercetare. Ea oferă studenților care-și termină cei șase ani de studii, stagiul și teza de doctorat, denumirea de arhiviști și le asigură o ocupație. Candidații trebuie să aibă diplome de bacalaureat pentru a fi admiși. Deschiderea unei Școli de patrimoniu în ianuarie 1991 a dat o orientare modernă cursurilor de arhivistică în Franța.

Institutul de Stat de Istorie și Arheologie din Moscova reprezintă principalul institut de pregătire în arhivistică și restabilește Comitetul de Stat în materie de educație publică; programul întinzându-se pe cinci ani, pune în mod cert accent pe istorie și pe științele sale adiacente, dând o mare importanță experienței practice.

Universitățile și alte instituții de învățământ

Un exemplu tipic e cel al Angliei unde știința arhivistică se învață în mai multe universități: Londra, Liverpool, Bangor, Aberystwyth și Oxford. Toate au programe superioare cu o durată obișnuită de un an, după care se obține diploma și se asigură o ocupație.

În Portugalia, urmând aceste tendințe internaționale spre armonizare, programe din al doilea ciclu de doi ani în științele documentării sunt oferite în universitățile din Oporto, Coimbra și Lisabona. Arhiviștii și bibliotecarii urmează aceleași programe în timpul primului an, chiar dacă specializarea în arhivistică și în biblioteconomie vine în cursul celui de al doilea an.

Universitățile italiene dispun de programe comune cu bibliotecile (Universitatea din Milano) sau Școlile de biblioteconomie (Universități din Roma și Neapole).

În Spania, programele primului ciclu de trei ani sunt propuse actualmente de Școlile de biblioteconomie și documentare în Universitățile din Salamandra, Granada, Barcelona. Programele celui de al doilea ciclu de doi ani, care duc la buna stăpânire a științei arhivistice, sunt oferite de Universitatea din Barcelona. Celelalte universități proiectează cererea unei diplome în știința arhivistică.

Trebuie să subliniem îmbunătățirea adusă programelor universitare de arhivistică în America de Nord, prin crearea unui program de specializare de doi ani în

cadrul Universității British Columbia sau în cadrul Școlii de biblioteconomie și de științele informării de la Universitatea din Montréal. Amândouă asigură un atestat în știința arhivistică.

Arhivele și instituțiile arhivistice

Exemplele cele mai pertinente vin mai întâi din Olanda, mai exact din Școala de arhive generale de la Haga, cu un program post universitar de zece luni care atribuie un titlu de arhivist principal; apoi din Italia, cu cele șaptesprezece școli ale sale specializate în arhivistică și afiliate la Arhivele Statului, care oferă un program de studii superioare de doi ani și atribuie titlul de arhivist științific. Se pot cita în continuare: atelierele de arhivistică ale Ministerului Culturii din Spania, adăpostite în Arhivele Istorice Naționale din Madrid, Arhivele războiului civil (o diviziune a Arhivelor istorice naționale) în Salamanca, Arhivele Regatului de la Galicia de la Coruña care asigură un program de doi sau trei ani ce se termină prin eliberarea unei diplome de arhivist (studenții trebuie să mai fi obținut, în prealabil, încă o diplomă).

Mulțumită inițiativei organismelor internaționale CIA și UNESCO, școlile multinaționale au fost fondate cu scopul de a forma arhiviști ce împart aceeași limbă, cum ar fi școlile înființate la Dakar, Acra și New-Delhi. Școlile citate constituie exemple particulare. Aceeași particularitate se poate aplica și Școlii de arhivistică din Cordoba care a fost aleasă de Organizația Statelor Americane drept gazdă a Centrului inter-american de dezvoltare arhivistică.

Toate aceste proiecte nu fac parte din programele de pregătire specială pe care arhivele le organizează ocazional în cadrul activităților lor proprii.

Asociațiile profesionale

Asociațiile profesionale joacă un rol foarte activ, ocupându-se de aspectele uitate de programele oficiale (învățământ) și stabilesc normele vizând să demonstreze opiniei publice că această categorie profesională oferă propriul său program de pregătire. Prezentăm în continuare câteva exemple de realizări în acest domeniu.

Asociația arhiviștilor englezi asigură la Kingston, pe Tamisa, un curs de doi ani pentru cei deja cu diplome, pe note de lucru.

ANABAD, asociația arhiviștilor, bibliotecarilor, muzeologilor și documentariștilor spanioli, oferă un program anual, destinat celor ce dețin diplome de studii superioare, curs ce se termină printr-o atestare de nivel înalt. Totuși el nu este organizat în fiecare an.

Comitetul de educație al Asociației de arhiviști canadieni a publicat norme de calitate superioară privind programul universitar pentru specializare de doi ani în arhivistică. Comitetul a relevat trei nivele de pregătire (medie, avansată, specialitate) și prevedea să normalizeze pregătirea universitară și educația permanentă. Educația permanentă la personalul angajat este în mod egal o preocupare pentru Societatea Arhivarilor de la Alberta, care a pus în aplicare un plan de cinci ani pentru pregătirea membrilor săi.

Exemplul cel mai interesant este probabil calificarea dată din 1988, prin SAA (Society of American Archivists) care cere candidaților să stăpânească trei combinații

posibile de calificări universitare și de experiențe. Examenele se țin o dată pe an în același timp cu întrunirile anuale ale organismului în diverse locuri ale Statelor Unite și Canadei.

Administrațiile publice

Aproape toate guvernele ce au arhive de stat organizează pentru personalul lor, cursuri de reciclare și de perfecționare. Astfel, Ministerul Culturii din Spania oferă tuturor angajaților săi scurte cursuri pe subiecte particulare, iar celelalte ministere (ca Ministerul de Interne) propun un curs despre organizarea arhivelor lor. Aceasta arată o practică comună la toate nivelele guvernului din Spania, la Madrid și din regiunile sale. Programul anual de pregătire a diplomelor pentru ciclul al doilea de la Institutul Funcțiunii Publice din Andaluzia constituie un exemplu bun de program conceput pentru tehnicienii cu experiență.

O mare varietate de cursuri e oferită în SUA și Canada. Să ne amintim de completările de la nota precedentă.

1.3. Cercetarea unui model de pregătire

Mult mai mult decât aceste posibilități a căror varietate este descrisă în studiile naționale și regionale de pregătire, organizațiile internaționale (UNESCO și CIA) lucrează împreună la crearea unui program de pregătire comun tuturor țărilor. La început au fost cercetate diferite apropieri, pentru a se ajunge după aceea la alegerea priorităților.

În ultimul timp, integrarea națională a arhivelor și teoria armonizării au destabilizat total modelele tradiționale de pregătire. Simultan, profesia a suportat introducerea unei multitudini de tehnici noi de informare care au modernizat metodologia folosită în centrele de documentare. Aceasta a cauzat, mai ales în cazul țărilor avansate o confuzie în preocupările tradiționale ale arhivistului, chiar dacă el încearcă menținerea la nivelul personalului modern, nerăbdător să-și exerseze iscusința nou dobândită.

Ceea ce a început ca o tendință de normalizare a profesiei în raport de conținut, nivel și specializare a centrelor de pregătire și a modelelor tradiționale, a devenit o voință de îmbinare a pregătirii arhiviștilor cu cea a bibliotecarilor și documentariștilor. Această îmbinare nu s-ar putea concretiza fără o etapă inițială de acreditare.

De atunci nu este surprinzător că, îmbinarea odată săvârșită, privirile s-au îndreptat către problemele identității pe care se bazează profesia. Deși această problemă a fost dezbătută de mult timp, ea fiind fundamentală, presupune o nouă examinare pentru a se putea începe normalizarea obligatorie a pregătirii în cele mai multe țări. Noua analiză trebuie să se efectueze, pe cât posibil, într-o perspectivă largă pentru a se putea ține cont, între altele, de fenomenele recente ca mobilitatea specialiștilor în Comunitatea economico-europeană din 1992.

În mod ciudat, s-a pornit în acest studiu de la noțiunea de armonie care, în spaniolă, evocă imediat muzica sferelor cerești pentru a ajunge la ideea de „normă”, ce ne coboară pe un teren ceva mai puțin poetic, dar mai bine structurat.

2. CUNOȘTINȚELE ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ALE ARHIVIȘTILOR

2.1. Probleme generale

Dacă prin arhivist înțelegem „specialistul responsabil de achiziția, păstrarea, conservarea arhivelor instituțiilor publice și particulare”, apropiem din nou profesia de ultimul său obiectiv, cel care pornește din ea însăși.

Arhivele își au originea în apariția instituțiilor, ele derivă în urma acumulărilor normale de documente și a încercărilor de a le organiza și păstra. Acest ultim obiectiv se aplică deci tuturor colecțiilor de documente, fără nici o deosebire între arhivele administrative și cele istorice.

Cu alte cuvinte, se acordă termenului de „arhive” sens de concept unic. În spaniolă, ca în toate limbile romanice, cuvântul descrie în același timp, atât arhivele administrative cât și pe cele istorice, în țările anglo-saxone și germanice, același concept este disociat în câteva categorii complementare: documente, arhive, manuscrise sau fonduri. În aceste țări au trebuit să dezvolte teoria ciclului de viață a documentelor pentru a putea asigura continuitatea evoluției lor în timp. În lumea hispanofonă, este natural să reunești într-un nume comun diferențiat prin adjective specifice „arhivele întreprinderilor”, „arhivele centrale intermediare”, „arhivele istorice”.

Prin extensie, această disociere conceptuală se reflectă și în specializarea arhiviștilor profesioniști care se ocupă de arhivele administrative sau istorice. Pentru a-l cita pe K.D.G. Wimalaratne, „gestiunea documentelor sau a fondurilor nu reprezintă discipline scindate, ci activități legate între ele, și vizează gestiunea metodică a întregului sistem de informare dintr-un stat sau dintr-o instituție particulară”.

Trebuie să ne amintim că, în țările cu drept roman, în principal cele de origine latină, legea asupra procedurii administrative permite o mai bună gestiune și un mai bun control al documentelor decât în țările anglo-saxone. Aceasta se explică prin faptul că, în primele, profesia de gestionar al documentelor a putut apare fiindcă aceste țări au căutat să controleze mai bine crearea de documente.

De altfel, natura particulară a documentelor de arhivă (care diferă, în ceea ce privește modurile sale de constituire și de ordonare, față de cele din biblioteci, din centrele de documentare și din muzee) implică faptul că formarea în arhivistică trebuie să aibă un caracter specific, împrumutând metodele adoptate documentelor și bazate pe principiul de proveniență.

Natura particulară a documentelor de arhivă e întemeiată pe rolul lor de mărturie unică și de neînlocuit, prin caracterul lor organic asemenea documentelor create de o ființă umană, de o instituție sau de o întreprindere și pe caracterul lor periodic. Toate aceste aspecte au efecte asupra valorii, conservării, accesului și utilizării documentelor de arhivă. Aceasta face ca însuși conținutul informativ al documentelor să fie subordonat rolului de depozitar al mărturiilor și de garanții de apărare a drepturilor și obligațiilor cetățenilor societății democratice. Deși acest rol este adecvat mai ales în prima fază de existență a documentelor, este fals să se pretindă că el se pierde mai târziu, în momentul când importanța valorii sale informative crește.

Obiectul și subiectul arhivelor tratate determină măsura cunoștințelor cerute de arhiviști, care este informarea utilizatorilor despre mărturiile trecutului (...).

Tabloul ce urmează enumeră funcțiile asumate prin diversele științe ale informării în domeniile respective de competență și determină pe acelea care sunt particulare arhiviștilor și pe cele împărțite celorlalte profesii de informare.

Rolul cunoștințelor în cadrul științelor informării

Arhive	Biblioteci	Centre de documentare
Drept	Drept	Drept
Istoria instituțiilor	Istoria cărții și tipăririi	
Organizare și metode	Organizare și metode	
Paleografie*	Paleografie*	
Diplomatică		
Statistică	Statistică	Statistică
Limbi moderne	Limbi moderne	Limbi moderne
Limbi clasice*	Limbi clasice*	Limbi clasice
Istoria arhivelor	Istoria bibliotecilor	Istoria centrelor de documentare
Planificare	Planificare	Planificare
Gestiunea documentelor	Gestiunea bibliotecii	Gestiunea centrelor de documentare
Administrarea arhivelor	Administrarea bibliotecii	Administrarea centrelor de documentare
Reprografiere	Reprografiere	Reprografiere
Conservare	Conservare	Conservare
Tratarea datelor	Tratarea datelor	Tratarea datelor
Bibliografie	Bibliografie	Bibliografie

3. PREGĂTIREA ARHIVISTICĂ GENERALĂ ȘI SPECIALIZATĂ

Dar normalizarea instrumentelor caracterului specific al arhivisticii nu semnifică decât sarcinile îndeplinite de arhiviști, ce sunt alcătuite după un model unic al profesiei, nu mai mult decât chiar profilul ce reunește toți arhiviștii. E primordial să **selecționezi**, printre diferitele fapte și specializări pe acelea a căror teorie și practică **servește** în mod strâns obiectivului fixat.

3.1. Nivelele de pregătire

Nivelele de pregătire diferite corespund funcțiilor cerute și responsabilităților lor adiacente. Acestea se bazează pe locul ocupat de individ în organizare și depinde de ierarhia administrativă în cauză și de nivelul de cunoștințe și de calificare al arhivistului (...).

METROLOGIE. BIBLIOGRAFIE (IV)

*Lector dr. Adina Berciu-Drăghicescu,
șef birou documentare D.G.A.S.*

VII. LEGISLAȚIE. ÎNVĂȚĂMÎNT. SIMPOZIOANE.

1. *Al treilea Simpozion național de metrologie, octombrie 1987. M.A., XXV, 1988, nr. 1, p. 2-7.*
2. *A XVI-a Conferință generală de măsuri și greutăți, M.A., XXVII, 1980, nr. 1, p. 2-6.*

* Pentru arhivele și bibliotecile ce au fonduri vechi.

3. Botez, Mihai; Oprescu, Nicolae; Costachel, Aurel. *Începuturile și dezvoltarea învățămîntului și tehnicii măsurătorilor terestre în țara noastră (1813–1920)*. „Buletinul Științific Inst. Constr.”, București, 11, 1968, nr. 1, p. 85–90.
4. *Codul Caragea (partea referitoare la hotărnicii) adnotat. Diferitele legiuiri vechi relative la hotărnicii...* București, 1903.
5. *Comité International des Poids et Mesures. Procès-verbaux. Tome I–III*, Paris, 1890–1993.
6. *Convențiunea metrului subscrisă la Paris în 20 (8) mai 1875*. București, 1882, p. 10.
7. *Corpus Iuris Ungarici*. Vol. I, Budapest, 1899, p. 510–512.
8. Demetrescu-Calludi, M. *Regulament și instrucțiuni relative la balanțele de cereale*. București, 1897.
9. *25 de ani de la apariția primului număr al revistei*. M.A., 1979, nr. 4, p. 146.
10. Iliescu, T; Stoenescu, C. *Regulamentul hotărniciiilor adnotat*, București, 1910.
11. Iscrulescu, I. *Institutul Național de Metrologie la 25-a aniversare*. M.A., XXIII, 1976, nr. 3, p. 104.
12. Ivanov, Igor; Ivanovici, Gheorghe. *Istoricul învățămîntului metrologiei în România. Primele începuturi*. „Buletinul Științific al Inst. Constr.”, București, 1970, 13, nr. 2, p. 225–231.
13. *Legea metrologiei nr. 27/1978*. București, Consiliul de Stat, Sectorul Buletinului Oficial și al publicațiilor legislative, 1978, 40 p.
14. „*Legea Metrologiei*” elaborată de *Organizația Internațională de Metrologie Legală*. Calitate, Fiabilitate, Metrologie, București, M.A., XXXVII, 1990, nr. 2, p. 40–45.
15. *Lucrările simpozionului național de metrologie consacrat aniversării a 30 de ani de la înființarea Institutului Național de Metrologie (1951–1981), 29–31 octombrie 1991*. Vol. I–IV, București, 1983, 1020 p. (4 vol.).
16. Leonăchescu, Nicolae. *Raportul nr. 88 – un proiect de lege pentru adnotarea sistemului metric zecimal*. „Mecanizarea construcțiilor”, București, 2, 1987, nr. 2, p. 33–39.
17. Mavrodineanu, VI. *Regulamentul hotărniciiilor adnotat*. București, 1914.
18. Mărăcineanu, Mihail. *Sistemul metricu pentru usul scoalelor de ambe sexe*. Craiova, 1868, 58 p.
19. *Măsuri și greutăți. Colecțiune oficială, legi, regulamente*. București, 1886.
20. „*Memorandum asupra convențiilor M. M. Lemaître și Bergmann*”. București, Tipografia lui C. A. Rosetti, 1866.
21. Mișu, Inginer. *Socoteala măsurătorii pămînturilor*. „Neamul românesc pentru popor”, București, 1911–1912, p. 3.
22. *100 de ani de la aderarea României la Convenția metrului*. M. A., XXX, 1983, nr. 4, p. 146–147.
23. *Regulament de administrațiune publică pentru facerea și executarea hotărniciiilor*. București, 1868.
24. *Regulament interior privind: Organizarea activității metrologice în cadrul organelor centrale și al unităților Ministerului Industriei Ușoare*. București, 1966.
25. *Simpozionul național de metrologie, 29–31 octombrie 1981*, M.A., XXIX, 1982, nr. 1, p. 2–6.

VIII. TERMINOLOGIE METROLOGICĂ

1. Conachi, Costachi. *Noțiuni de hotărnicie*. Iași, f.a.
2. Bocănețu, Al. *Terminologia agrară în limba română*. 1926.
3. Laurian, A. T.; Massimu, J. C. *Dicționarul limbii române*. Vol. I–II. București, 1871–1876.
4. Nistor, I. I. *Un tratat de topometrie din secolul al XVIII-lea*. AARMSI, s. III, t. XIX, 1946–1947.

IX. ACTIVITĂȚI PRACTICE. INSTRUMENTE DE MĂSURAT

1. *American Standart, Safety Code for the protection of beads eyes and respiratory organs.* Washington, 1938, 95 p.
2. *Aritmetica sau învățătura socotelilor. Acum întâia oară întocmită în acest chip pentru folosul tinerilor din Seminarul Socolei.* Iași, 1839.
3. Aubert, Elena. *Manualul sistemului metric decimal.* București, 1868.
4. Brăescu, D.G. *Tabelă pentru transformarea decalitrilor în vedre și a vedrelor în decalitri,* Buzău, 1889.
5. Brătescu, G.; Bercuș, C.I. *Appareils de mesure dans la médecine roumaine (XIX-e-XX-e siècles).* „Noesis”, II, 1974, p. 151–153.
6. Cantilli, Gr. *Esplicarea sistemului metric,* București, 1865.
7. *Cântăritul bujiilor.* București, 1846.
8. Ciocan, H. *Cetul moldovenesc este cot sacru.* Pitești, /f.a./.
9. Daumas, Maurice. *Les instruments scientifiques aux XVII-e–XVIII-e siècles.* Paris, 1953, 471 p. + ilustr., pl.
10. Demetrescu, Scarlat. *Calculator al măsurilor și greutateților sistemului metric și calculul monetei de aur streină în lei noi și vechi după cursul fiscului în țară.* București, 1905, 23 p.
11. Franceschini, R. *Măsuri și instrumente de măsurat.* București, 1943, 88 p.
12. Dodoc, Petre. *Metode și mijloace de măsurare moderne în mecanica fină și construcțiile de mașini.* București, Editura Tehnică, 1978, 456 p. cu ilustr.
13. Dodoc, Petre. *Metrologie generală.* București, Editura Didactică și Pedagogică, 1979, 480 p. cu ilustr.
14. Frazier, Arthur, H. *United States Standards of weights and measures; Their creation and creators.* Washington, 1978, 21 p.
15. Georgescu, G. *Măsuri de suprafață în deamănuntul noui și vechi de orice întinderi în lățimi și lungimi pentru pătrături, dreptunghiuri, triunghiuri și alte forme calculate gata, precum echivalentul greutății librelor în kilograme... pentru toate felurile de producție.* Brăila, 1891.
16. Ghica Ion. *Măsurile și greutatețile românești și moldovenești în comparație cu cele ale celorlalte neamuri.* Editura Rosetti și Winterhalder, București, 1848, p. 8–42.
17. Ghica, Ion; Sturdza, Dimitrie, A. *Ajutorul comerciantului și agricultorului și al inginerului. Greutăți și măsuri.* București, 1873, p. 12–45.
18. Hepites, C. St. *Chestiunea cotitului vaselor.* București, 1905.
19. Hîncu, V.; Aronshon, R.; Bocaniciu, T. *Tehnica măsurii mărimilor geometrice, timpului și frecvențelor.* București, Editura Didactică și Pedagogică, 1964, 448 p.
20. Hohan, Ion. *Utilizarea calculatoarelor de proces în măsurări industriale.* București, 1987, 198 p.
21. Iarcu, Dimitrie. *Măsuri și greutăți cu sistema metrică sau Aritmetica socială culesă și redactată de...* Ediția a 2-a, București, 1862, 98 p., ediția a 3-a, 1866.
22. Ilioiu, N.; Ivanovici, Gh. *Memorator de metrologie.* Vol. I–II, București, Editura Tehnică, 1965–1966.
23. *Instrucțiuni privind aplicarea sistemului internațional de unități de măsură (SI) în R.S. România.* București, Direcția Generală pentru Metrologie, Standarde și Invenții, 1971, 28 p.
24. *Instrucțiuni pentru verificarea de stat a măsurilor și a aparatelor de măsurat pentru autorizării metrologice.* București, Editura Tehnică, 1971, 10 p. (Inspectoratul General de Stat pentru controlul calității produselor. Inspectoratul de Metrologie).
25. Iorga, Nicolae. *Îngrijirea măsurilor și cumpenelor drepte.* Vălenii de Munte, „Neamul Românesc”, 1913, p. 138–139.

26. Iscrulescu, Ion; Ispășoiu, Gh.; Petrescu, Vasile. *Sistemul internațional de unități de măsură (SI). Generalizarea aplicării sale*. București, 1970, 317 p.
27. Ispășoiu, Gh. *Sistemul internațional de unități (SI) formă modernă a sistemului metric*. M.A., XIV, 1977, nr. 4, p. 146–153.
28. Ispășoiu, Gh. *Unități de măsură legale în R. S. România*. M.A., XXV, 1978, nr. 1, p. 2–14.
29. *Îndrumător practic uzinal și de laborator pentru controlul preciziei de prelucrare în construcția de măsurii*. București, Editura Tehnică, 1976, 324 p.
30. *Învățătură pentru măsurarea cotului. În ce chip se măsoară buțile sau alt fel de vase*. A treia oară tipărită. 1824.
31. Leonăchescu, N. P. *Măsurile din 1840 pentru stabilirea echivalențelor în metri ai etaloanelor românești de lungime*. M. A., XXXV, 1988, nr. 2, p. 50–57.
32. *Le système métrique décimal. La création en France, son évolution ses progrès*. Paris, 1930, 256 p.
33. Martinian, A. *Cotu metric de lemn cu resort în două și opt bucăți pentru cotitul buților*. București, f.f.a./.
34. Mănciulescu, Al. E. *Noul sistem de mesuri și greutateți. Aplicarea lui în mod practic pentru partea de dincoace de Milcov (Moldova)*. Galați, 1884, 50 p.
35. *Metoda de cotit cu dublu metru*. Ed. Oficială, București, 1939, 36 p.
36. *Metrologie. Îndrumări de laborator*. Brașov, 1985, 241 p.
37. Petrișoru, Theodoru. *Măsurile metrice seu cunoscentia nouelor mesuri (metrice) în alăturare cu măsurile celea vechi*. Gherla, 1875, 31 p.
38. Pop, Ștefan. *Măsurile metrice. Măsurarea și calcularea cu măsurile cele nouă metrice...* Blaj, 1875.
39. Popescu, Ovidiu; Valentin, Silvia; Valentin, Dan ș.a. *Lucrări de laborator. Metrologie aplicată*, București, 1978, 144 p.
40. Predescu, C. *Măsurile cele noi mărimi naturale și deslușiri practice asupra întrebuințării lor*. București, 1884, 40 p.
41. Radu, Mihai, Vasile. *Sistemul internațional de unități în medicină*. București, Editura Medicală, 1986, 432 p.
42. Romé de l'Isle. *Métrologie ou tables pour servir à l'intelligence des poids et mesures des anciens et principalement à déterminer la valeur des monnaies grecques et romaines*. Paris, 1789, 215 p.
43. Saigey, M. *Traité de métrologie ancienne et moderne suivi d'un précis de chronologie et des signes numériques*. Ouvrage indispensable pour la lecture de l'histoire et l'explication des auteurs, destiné à l'enseignement public. Paris, 1834, 284 p. + 3 f. pl.
44. *Scientific and technical position in the National Bureau of Standards*. Washington, 1939, 19 p.
45. *Sistemul internațional de greutateți*. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1979, 44 p.
46. *Sistemul internațional de unități*. Ediția a 2-a. Traducere după ediția a 4-a a lucrării elaborată de Biroul Internațional de Măsurii și Greutateți. Prefață la ediția românească: Gh. Ispășoiu, D. I. Marchidan. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982, 44 p.
47. *Sistemul metric decimal de măsurii și greutateți. Cu explicarea noului sistem monetar făcut spre înțelegerea tuturor. Cu un monetaru completu*. București, 1868, 91 p.
48. *Tabela pentru transformarea jugărelor și a stânjenilor pătrați în hectare și metri pătrați și invers*. București, 1940, 43 p.
49. *Tehnica măsurării maselor, volumelor și mărimilor analitice*. Manual pentru licee industriale cu profil de mecanică, specializarea metrologie, anii III, IV, V. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977, 432 p.

50. *Tehnica măsurării temperaturilor și mărimii fotometrice*. Manual pentru licee industriale cu profil de mecanică, specializarea metrolog, anii IV și V. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1977, 232 p.
51. Testut, Charles. *Mémento du pesage. Les instruments de pesage. Leur histoire à travers les âges*. Paris, 1946, 289 p. + ilustr.
52. Tudorică, George. *Unitățile de măsură europene și americane*. București, 1946, 223 p.
53. Tufescu, I. G. *Cotirea butoaelor în litruri cu ajutorul metrului și al tablelor. Sistema cea mai nouă, mai practică și mai exactă adoptată de comuna Iași*. Iași, 1893, 40 p.
54. Tișescu, R. *Măsurătoarea proprietăților mici în ectare, pogoane și fălci*. Ediția a 2-a, Buzău, 1904; ediția a 3-a, 1930, 99 p.
55. Vergolici, M. *Explicațiuni asupra sistemului metric de mesuri și greutateți cu tabele de prefacerea măsurilor vechi în măsurile noi metric și vice versa și cu instrucții practice de cotitul butoaielor*. București, 40 p.
56. Vâlceanu, I. *Hotarnicul și cotitorul român*. București, 1843.
57. Zanne, Al. *Barem de mesuri și greutateți conținând transformările tuturor măsurilor și greutateților vamale din Muntenia, Moldova și Dobrogea în metri și viceversa după cele mai autorizate documente*. București, 1880, 100 p.

**LISTA CĂRȚILOR ȘI PERIODICELOR ROMÂNEȘTI ȘI STRĂINE
INTRATE ÎN PATRIMONIUL BIBLIOTECII DOCUMENTARE
A D.G.A.S. ÎN LUNILE FEBRUARIE-MARTIE 1993**

Stela Slătineanu, Biroul documentare

Antonescu, Ion	– <i>Citiți, judecați, cutremurați-vă</i> . București, Editura Tinerama, 1991, 111 p. Cota II 8265.
Antonescu, Ion	– <i>Românii, originea, trecutul, sacrificiile și drepturile lor</i> . București, Editura Clio, 1990, 111 p. Cota II 8248.
– <i>Ion Antonescu și Garda de Fier</i> , vol. I. Târgu-Mureș. Casa de Editură Rom-Edition, 1991, 160 p. Cota III 23666.
Antonescu, Ion	– <i>Un A.B.C. al anticomunismului românesc</i> . I, Iași, Editura Moldova, 1992, 315 p. Cota III 23654.
Argetoianu,
Constantin	– <i>Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri</i> , vol. I, partea I pînă la 1888, București, Editura Humanitas, 1991, 216 p. Cota II 8264.
– <i>Asasinatele de la Jilava, Snagov și Strejnicul 26–27 noiembrie 1940</i> , București, Editura Scripta, 1992, 381 p. Cota II 8267.
Bajanov, Boris	– <i>Kremlinul anilor '20</i> , Oradea, Editura Cogito, 1991, 163 p. Cota II 8254.
Bărbulescu, Petre	– <i>Drama minorităților naționale din Ungaria</i> , București, Editura Globus, 1991, 128 p. Cota II 8282.
Bârliba,
Cornelia, Maria	– <i>Titu Maiorescu. Pledoarie pentru inteligență</i> . București, Casa de Editură Edimpex-Speranța, 1992, 159 p. Cota II 8270.
– <i>Basarabia și basarabenii</i> . Chișinău, Uniunea scriitorilor din Moldova, 1991, 351 p. Cota II 8274.
Borcea, Liviu	– <i>Agonia. File dintr-un jurnal posibil</i> . Oradea, Editura Cogito, 1992, 216 p. Cota II 8271.
Brestoiu, Horia	– <i>Memoria frontului secret</i> , vol. I. București, Editura Globus, 1991, 195 p.

- Brukner, Serafina – *Monografia Ceciliei Cuțescu-Storck*. București, Editura Anima, 1992, 31 p. Cota III 23669.
- Cazan, Florentina – *Cruciadele*. București, Editura Academiei Române, 1990, 269 p. Cota III 23665.
- Ciachir, Nicolae – *Basarabia sub stăpânire țaristă (1812–1917)*. București, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992, 134 p. Cota II 8246.
- Domenico, Viorel – *După execuție a nins*. București, Editura Militară, 1992, 246 p. Cota II 8269.
- Edroiu, Nicolae – *Introducere în științele auxiliare ale istoriei*. Cluj-Napoca, 1992, 273 p. Cota III 23673.
- *Echipa de serviciu. Din culisele guvernării postrevoluționare 5 ianuarie 1990–5 februarie 1991*. București, editat de „România azi”, S.A., 1992, 174 p. Cota II 8266.
- Ghibu, Onisifor – *Oameni între oameni*. București, Editura Eminescu, 1990, 527 p. Cota II 8255.
- Ghibu, Onisifor – *Ziar de lagăr Caracal 1945*. București, Editura Albatros, 1991, 369 p. Cota II 8251.
- Gogeanu, Paul – *Mari procese din istoria justiției*. București, Editura Științifică, 1992, 289 p. Cota II 8261.
- Gulian, C.I. – *Axiologie și istorie în gândirea contemporană*, vol. I. București, Editura Academiei Române, 1991, 263 p. Cota III 23660.
- Hitchins, Keith – *Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania (1868–1918)*, Cluj, Editura Dacia, 1992, 243 p. Cota II 8268.
- Institutul de istorie Cluj-Napoca – *Timotei Cipariu. Corespondență primită*. București, Editura Academiei Române, 1992, 623 p. Cota III 23664.
- Ioachimescu, Al. – *Agenda istorică a poporului român*. București, Editura Gândirea Românească, 1992, 121 p. Cota II 8263.
- Ioachimescu, Al. – *Istoria Imperiului Rus. Sintetizată de la Novgorod la Vladivostok și Prut*. București, Editura Gândirea Românească, 1992, 77 p. Cota II 8253.
- Iordache, Anastasie – *Sub zodia Stroussberg. Viața politică din România între 1871–1878*. București, Editura Globus, 1991, 358 p. Cota II 8280.
- Iorga, Nicolae – *În lupta cu absurdul revizionism maghiar*. București, Editura Globus, 1991, 240 p. Cota 8284.
- Iorga, Nicolae – *Istoria lui Mihai Viteazul*. Chișinău, Editura Universitas, 1992, vol. I – 299 p., vol. II – 226 p. Cota II 8244.
- Maksutovici, Gelcu – *Istoria comunității albaneze din România*. București, Editura Kriterion, 1992, 103 p. Cota II 8273.
- Manchester, William – *Moartea unui președinte 20–25 noiembrie 1963*. București, Editura Divers-Press, 1992, 567 p. Cota III 23667.
- Mateescu, Tudor – *Pescuitul în Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*. Extras din Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, XXVIII, 1991, Iași, Editura Academiei Române. Cota III 23676.
- Mehedinți, Simion – *Scrieri despre educație și învățămînt. Antologie*. București, Editura Academiei Române, 1992, 279 p. Cota III 23653.
- *Memoriile Regelui Carol I al României*, vol. I (1866–1869). București, Editura Scripta, 1992, 342 p. Cota II 8256.
- *Drept penal. Partea generală*. București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 1992, 379 p. Cota III 23671.

- Miodrag, Milin – *Relațiile politice româno-sârbe în epoca modernă*, București, Editura Academiei Române, 1992, 240 p. Cota III 23652.
- Nestorescu-Bălcești, Horia – *Ordinul masonic român*. București, Casa de Editură și Presă Șansa S.R.L., 1993, 623 p. Cota III 23670.
- Netea, Vasile – *O zi din istoria Transilvaniei*, București, Editura Țara noastră, 1990, 187 p. Cota II 8272.
- Păcurariu, Mircea – *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*. București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1991, 677 p. Cota III 23668.
- Palty, Sonia – *Evrei, treceți Nistrul!* București, Editura Cartea Românească, 1992, 205 p. Cota II 8259.
- Pavelescu, Ion – *Proba focului. Ultima treaptă spre Marea Unire. Dosare ale participării României la primul război mondial*. București, Editura Globus, 1991, 415 p. Cota II 8283.
- Potra, George – *Bucureștii văzuți de călători străini (sec. XVI–XIX)*. București, Editura Academiei Române, 1992, 270 p. Cota III 23659.
- *Procesul Ceaușeștilor. Documente istorice*. București, Editura Excelsior C. A., 1991, 95 p. Cota II 8249.
- Puia, Ilie – *Palestina istorie și prezent*. București, f. e., 1992, 167 p. Cota II 8247.
- Rusu, N. Sorina – *Istoria Academiei Române. Repere cronologice*. București, Editura Academiei Române, 1992, 387 p. Cota III 23656.
- Samurcaș-Tzigara, Al. – *Memorii. I (1872–1910)*. București, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, 1991, 296 p. Cota III 23661.
- Stăniloae, Dumitru – *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*. Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1992, 161 p. Cota II 8262.
- Teodorescu, Filip – *Un risc asumat. Timișoara decembrie 1989*. București, Editura Viitorul Românesc, 1992, 317 p. Cota II 8242
- Titulescu, Nicolae – *Documente confidențiale*. București, Editura Academiei Române, 1992, 173 p. Cota II 8243.
- Vulcănescu, Mircea – *Pentru o nouă spiritualitate filozofică*. București, Editura Eminescu, 1992, 296 p. Cota III 23663.
- Zeletin, Ștefan – *Neoliberalismul. Studii asupra istoriei și politicii burgheziei române*. București, Editura Scripta, 1992, 246 p. Cota II 8245.
- Zub, Alexandru – *Istorie și finalitate*. București, Editura Academiei, 1991, 202 p. Cota III 23657.

PERIODICE

- Anuarul Arhivelor Statului din România, București, 1992. P. II 976.
- Archivni Časopis. Praha, 1992, nr. 3. P. I 955
- Der Archivar Mitteilungsblatt für deutsches Archivwesen, München, 1992, nr. 4. P. II 830.
- Boletín de Información. Madrid, 1992, nr. 3, 4. P. II 963.
- Buletin de informare și documentare arhivistică. București, 1992, nr. 3; 1993, nr. 1. P. II 889.
- Bulgarian Historical Review. Revue Bulgare d'Histoire. Sofia, 1992, nr. 3. P. I 1520.
- Drepturile omului, București, 1992, nr. 3. P. II 974.
- Magazin istoric. București, 1993, nr. 2, 3. P. I 1374.
- Rassegna degli Archivi di Stato. Roma, 1991, nr. 2-3. P. I 710.
- Revista Muzeelor. București, 1992, nr. 4. P. I 1318.
- Revue Roumaine d'Histoire. București, 1992, nr. 3–4. P. I 1319.

Sbornik Archivnich. Praha, 1991, nr. 2. P. I 953.

Slovenska Archivistika, Bratislava, 1992, nr. 1. P. I 1373.

Studii și cercetări de Istorie Veche și Arheologie, București, 1992, nr. 3 P. I 325.

Viața Românească, București, 1992, nr. 8–9.

Zeitschrift für Kulturaustansch. Stuttgart, 1992, nr. 4. P. I 1521.

Zeitschrift für Siebenbürgische, Köln, 1992, nr. 1. P. I 1710.

III. VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

SESIUNI ȘTIINȚIFICE BUCUREȘTENE, FEBRUARIE–MARTIE

În ziua de 25 februarie, la simpozionul organizat de Institutul pentru Românități și Românică, dl. profesor univ. dr. Ioan Scurtu, directorul general al Arhivelor Statului, a prezentat comunicarea: „Brătienii în istoria României”.

Muzeul Național de Istorie al României a organizat în ziua de 6 martie o sesiune științifică. Cu această ocazie, dl. profesor univ. dr. Ioan Scurtu a conferențiat despre „Ion Mihalache – întemeietor al Partidului Țărănesc”.

CONSFĂTUIREA „PRIETENII ARHIVELOR”, SUCEAVA, 11 FEBRUARIE

Gavrilă Irimescu, șeful filialei

La sediul Filialei Arhivelor Statului Suceava a fost organizată, în ziua de 11 februarie o consfătuire cu „Prietenii Arhivelor” – arhivari de la întreprinderi economice și administrative. Cu această ocazie s-a prezentat statutul „Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor”. Șeful filialei a vorbit despre „Istoria arhivelor sucevene”. Expunerea a fost ilustrată cu documente de arhivă.

SIMPOZIONUL „IN MEMORIAM – DIMITRE ONCIUL”, BUCUREȘTI, 15 MARTIE

Maria Ignat, biroul publicații DGAS

Bucovineanul Dimitre Onciul (1856–1923), cunoscut deopotrivă ca un deosebit cercetător în domeniul istoriei, timp de 27 de ani, dascăl la facultatea de litere din București, 23 de ani director general al Arhivelor Statului, președinte al Academiei Române (1920–1923) și al Comisiunii Monumentelor Istorice (1919–1923), se înscrie în galeria de personalități ale neamului, care, prin întreaga lor activitate, au pregătit veacul în care trăim. În suita manifestărilor prin care, în primăvara acestui an, se comemorează împlinirea a șapte decenii de la moartea lui Dimitre Onciul se înscrie și simpozionul organizat la Direcția Generală a Arhivelor Statului, în ziua de 15 martie, cu participarea unor invitați de marcă: academician Mihai Drăgănescu, președintele Academiei Române, academician Ștefan Ștefănescu, profesor univ. dr. la Facultatea de Istorie – Universitatea București, dr. Ioan Opreș, director general al Direcției generale pentru protecția și valorificarea patrimoniului cultural național din Ministerul Culturii,

profesor univ. dr. Ioan Scurtu, director general al D.G.A.S., domnul Nicolae Crăciun, secretar de stat – Ministerul de Interne, doamna Oltea Cojocaru, nepoata lui Dimitre Onciul. Acțiunea s-a dorit o manifestare nu foarte largă, dar de evocare a vieții și operei istoricului Dimitre Onciul într-un cerc de specialiști.

Fascinat de personalitatea lui Dimitre Onciul, actualul președinte al Academiei Române, academician Mihai Drăgănescu a evocat, prin cuvinte calde, activitatea predecesorului, făcând cunoscută intenția Academiei de a edita în întregime opera științifică a acestuia.

Istoricul Dimitre Onciul a fost amplu evocat de academician Ștefan Ștefănescu, insistându-se asupra unui aspect mai puțin abordat – preocupările sale din domeniul metodologiei istoriei. Definind istoria ca știință a dezvoltării lumii morale, Dimitre Onciul acordă o atenție specială periodizării acesteia și, drept dovadă, în discursul său de recepție la Academia Română se ocupă de periodizare, socotind-o o problemă capitală în cercetarea istoriei.

Dimitre Onciul prețuitor și păstrător al valorilor culturale ale poporului român a fost evocat în comunicarea dr. Ioan Opreș. Membru al Comisiunii Monumentelor Istorice din 1913, în 1919, la propunerea lui Al. Lapedatu, devine președinte al Comisiunii. În anii care au urmat, Dimitre Onciul a reușit să impună Comisiunea Monumentelor Istorice ca o instituție autoritară și ascultată în toată țara, cu un rol deosebit în ocrotirea și restaurarea monumentelor istorice.

O caldă evocare a personalității arhivistului Dimitre Onciul în cadrul simpozionului a fost făcută de prof. Ioan Scurtu, director general al D.G.A.S. La 1 martie 1900, prin pensionarea lui B. P. Hașdeu, de la Direcția Generală a Arhivelor Statului, Dimitre Onciul este numit în această funcție. Referindu-se la acest moment, Nicolae Iorga scria că „nimeni n-a miluit pe Onciul cu direcția Arhivelor, ci toți ne-am dat în lături înaintea candidaturii lui fiindcă știam că acel moment nu este al cercetătorului, ci al fondatorului și al orânduitorului”. De îndată ce și-a luat postul în primire, noul director a reușit să obțină și fondurile necesare pentru refacerea, în etape, a localului din Mihai Vodă, cât și pentru procurarea mobilierului.

De asemenea pentru bunul mers al activității în Arhivele Statului se impunea aranjarea materialului arhivistic după metode moderne și în acest sens directorul general a condus cu meticulozitate munca de ordonare a fondurilor arhivistice.

În cei 23 de ani cât a fost director general al Arhivelor Statului, Dimitre Onciul a fost preocupat de sporirea Fondului Arhivistic Național prin preluări de fonduri, a inițiat un proiect de lege a arhivelor, l-a preocupat organizarea, după 1918, a arhivelor din Basarabia, Bucovina și Transilvania, a știut să impună un stil de muncă în arhive, înconjurându-se de oameni capabili și devotați meseriei.

În aceeași zi cu simpozionul, a fost vernisată expoziția temporară cu tema: „Dimitre Onciul – Omagiu”, organizată în holul clădirii D.G.A.S. de d-na Mihaela Bădescu.

SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC „SILVIU DRAGOMIR – IN MEMORIAM”, GURASADA, 15 MARTIE

Ioan Frățilă, șeful filialei

Această manifestare a fost realizată de Arhivele Statului, filiala Hunedoara, în colaborare cu Inspectoratul județean de cultură și cu Muzeul județean.

Domnul Ioan Ionaș a susținut comunicarea: „Silviu Dragomir, editor al documentelor privind istoria României”.

CONTINUAREA DEPISTĂRILOR DE DOCUMENTE ÎN ARHIVELE DE LA MOSCOVA, 21 FEBRUARIE-14 MARTIE

Marcel D. Ciucă, șeful Serviciului
Arhive feudale, personale și colecții

În perioada 21 februarie-14 martie 1993, s-a deplasat la Moscova delegația Direcției Generale a Arhivelor Statului, formată din: Marcel-Dumitru Ciucă*, șef serviciu în D.G.A.S. și șef al delegației; Teodor Mavrodin, șeful filialei Arhivelor Statului județul Argeș; Radu Gheorghe, șeful filialei Arhivelor Statului județul Neamț; Pavel Florea, șef birou D.G.A.S.; Liliana Popa, arhivist la filiala Arhivelor Statului județul Sibiu și Margareta Stan, arhivist în D.G.A.S.

Obiectivele acestei deplasări au fost achitarea lucrării de reproducere a documentelor depistate în arhivele moscovite de către delegația anterioară, depistarea de noi documente privind istoria României și comandarea executării de reproduceri ale lor.

Delegația a efectuat cercetări de documente în patru arhive și anume: Arhiva Kominternului, Arhiva Specială, Arhiva Imperială din cadrul Ministerului de Externe și Arhiva Centrală de Stat a Revoluției din Octombrie.

La Arhiva Kominternului s-a plătit executarea copierii documentelor comandate de către delegația din decembrie.

La Arhiva Specială s-a convenit ca reproducerile solicitate să se execute pînă la sfârșitul lunii aprilie.

Singura arhivă, care a executat lucrarea comandată de delegația anterioară, a fost Arhiva Imperială din cadrul Ministerului de Externe. Xerografiile executate au fost preluate de noi și lăsate la Ambasada României de la Moscova, care le-a și trimis la D.G.A.S.

La Arhiva Centrală de Stat a Revoluției din Octombrie, la care delegația precedentă nu inițiasse depistări de documente din cauza lipsei de timp, în urma discuțiilor avute cu conducerea arhivei s-a stabilit executarea xerocopiilor documentelor de interes pentru noi pînă la sfârșitul lunii martie.

În ceea ce privește restituirea fondurilor arhivistice românești, ni s-a precizat că Acordul încheiat între D.G.A.S. din România și Comitetul de stat pentru problemele arhivelor nu este suficient, ci exprimă doar buna intenție de a rezolva problema. Fiecare țară are o prevedere de procedură, care se finalizează printr-un acord guvernamental. În acest scop va trebui ca, prin canal diplomatic, să se introducă o propunere de rezolvare a acestei probleme la nivel guvernamental, ceea ce s-a și inițiat odată cu reîntoarcerea delegației în țară.

Trebuie să precizăm că, paralel cu demersurile și discuțiile avute cu conducerea Arhivelor, membrii delegației au continuat cercetările în cele patru arhive, depistând noi documente privind istoria României și comandând reproducerea lor.

Este necesar ca după 10 mai a.c., să fie trimisă la Moscova o delegație care să plătească reproducerile executate, să le preia, să depisteze alte documente, să comande reproducerea lor, demonstrând părții ruse preocuparea noastră continuă pentru această problemă. Socotim că acțiunea va trebui urgentată.

MANIFESTĂRI EXPOZIȚIONALE

În colaborare cu Muzeul județean de istorie „Iulian Antonescu”, filiala Arhivelor Statului Bacău a organizat o expoziție dedicată Revoluției române de la 1848. Au fost prezentate documente din depozitele proprii.

(Vilică Munteanu, șeful filialei)

Filiala Călărași a Arhivelor Statului a organizat împreună cu Catedra de istorie a Școlii nr. 10, la sediul acesteia, expoziția „De la Mihai Viteazul la Marea Unire”.

(Damian Ancu, șeful filialei)

EMISIUNI RADIO-TV

În ziua de 15 februarie, pe postul național de televiziune (ora 16,30), în cadrul rubricii „Repere transilvane – Țara Năsăudului și regimentul grăniceresc” a fost prezentat un scurt istoric al acestui colț de țară. Interlocutor: șeful filialei care a pus la dispoziția realizatorilor (redactor Constantin Mustață) documente din depozitele filialei Arhivelor Statului Bistrița-Năsăud.

(Ioan Mureșan, șeful filialei)

În zilele de 18 și 25 februarie, la Studioul de radio Cluj, șeful filialei Arhivelor Statului a vorbit despre: „Reacțiunea universitară clujeană la 1947”. Postul TV Cluj a filmat documente din depozitele filialei referitoare la tema: „Aromânii în Transilvania” (redactor Dan Brudașcu).

(Ioan Dregan, șeful filialei)

În cadrul emisiunilor Studioului de radio Craiova s-a continuat prezentarea de documente privind viața culturală a Craiovei în secolul al XIX-lea și al XX-lea prin prezentarea de documente privind istoria teatrului craiovean, documente referitoare la personalități ale culturii românești, precum și documente relative la istoria unor localități din județul Dolj.

Șeful filialei, Ion Zarzără a conferențiat despre: „File din istoria Teatrului Național din Craiova”; „Contribuții documentare la istoria orașului Filiași”; „Medalion Coca Ferago”; „Constantin Brâncuși în documente de arhivă”.

(Ion Zarzără, șeful filialei)

La emisiunea săptămînală „Matineul de joi” a postului de radio Târgu-Mureș, șeful filialei Mureș a Arhivelor Statului a vorbit în zilele de 18 și 25 februarie despre: „Căminul cultural «Avram Iancu» al refugiaților ardeleni din București – 1941–1944” și despre „Noi contribuții documentare la istoricul Gimnaziului «Petru Maior» din Reghin”.

(Liviu Boar, șeful filialei)

„Cine sunt țujuienii din Humuleștii lui Creangă?”, s-au intitulat cele două emisiuni susținute la Radio București și Radio Iași de șeful filialei Neamț a Arhivelor Statului.

(Radu Gheorghe, șeful filialei)

Radio Timișoara a găzduit două eseuri radiofonice ale domnului Vasile Screciu, „Istoria și documentele” și „Imaginea României prin istorie”.

(Gheorghe Mudura, șeful filialei)

La postul de radio București a fost prezentă și Direcția Generală a Arhivelor Statului, Serviciul documentare, valorificare și publicații prin doamnele: dr. Adina Berciu-Drăghicescu – „Medalion «Miron Costin»” și „Sărbătoarea mărțișorului la români”; Lidia Brânceanu – „Martiriul românilor dintre Prut și Nistru în corespondența dintre Onisifor Ghibu și Pan Halippa – documente de arhivă”; Silvia Popovici – „24 ianuarie în documente”.

(Adina Berciu-Drăghicescu, șef birou documentare, D.G.A.S.)

**LISTA ARTICOLELOR DIN PRESA LOCALĂ
PUBLICATE DE CERCETĂTORII DIN ARHIVELE STATULUI**

- Balogh, Adalbert. *Cărți românești vechi într-o bibliotecă din Sighet*. În: „Graiul Maramureșului”, Baia Mare, nr. 1068 din 5 martie 1993, p. 2.
- Brătescu, Constantin. *De ce nu are monument generalul Traian Doda?* În: „Redeșteptarea”, Timișoara, an IV, nr. 95 din 12–18 martie 1993, p. 13.
- Chipurici, Nicolae. *Infractori periculoși de altă dată*. În: „Poliția”, Drobeta-Turnu-Severin, an II, nr. 29, p. 3.
- Damian, Ancu. *Asociația arhiviștilor și prietenilor arhivelor*. În: „Vlașca”, Giurgiu, an IV, nr. 135 din 15–21 februarie 1993, p. 2.
- Damian, Ancu. *Personalități vlăscene – profesor Marinela Marinescu*. În: „Vlașca”, Giurgiu, an IV, nr. 136 din 19–25 februarie 1993, p. 4.
- Doboș, Dănuț. *Noi apariții în circuitul editorial*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 456 din 17 februarie 1993, p. 2.
- Doboș, Dănuț. *Bilanț pozitiv la Arhivele Statului în anul 1992*. În: „Gazeta Poliției”, Iași, nr. 127 din 18–25 februarie 1993, p. 3.
- Doboș, Dănuț. *A luat ființă Asociația arhiviștilor și prietenilor arhivelor*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 457 din 18 februarie 1993, p. 2.
- Doboș, Dănuț. *În atenția tinerilor absolvenți de licee*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 460 din 22 februarie 1993, p. 3.
- Doboș, Dănuț. *O nouă facultate la Academia de poliție „Al. I. Cuza” -București – Facultatea de arhivistică*. În: „Gazeta Poliției”, Iași, nr. 128 din 25 februarie–4 martie 1993, p. 4.
- Doboș, Dănuț. *Fondul special de la Arhivele Statului a fost desființat*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 463 din 25 februarie 1993, p. 2.
- Doboș, Dănuț. *Arhivele Statului. Legea 18/1991 și Primăriile (I)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 465 din 27 februarie 1993, p. 2; (II). *Ibidem*, nr. 466 din 1 martie 1993, p. 4.
- Doboș, Dănuț. *Patrimoniul arhivistic național*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 467 din 2 martie 1993, p. 4.
- Doboș, Dănuț. *Din nou despre patrimoniul arhivistic național*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 473 din 9 martie 1993, p. 2.
- Doboș, Dănuț. *Speranțe pentru recuperarea parțială a patrimoniului arhivistic național aflat peste hotare*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 475 din 11 martie 1993, p. 1.
- Doboș, Dănuț. *Arhivele Statului din Iași, între tradiție și modernism*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 478 din 15 martie 1993, p. 1.
- Doboș, Dănuț. *Știință și politică la Universitatea ieșeană (III). Cazul Emil Diaconescu*. În: „Cronica”, Iași, nr. 4 din 16–29 februarie 1993, p. 1.
- Doboș, Dănuț. *Despre începuturile bolșevizării României. (Legislația epurării)*. În: „Cronica”, Iași, nr. 5 din 1–15 martie 1993, p. 2.
- Dobreanu, Ana. *„Mutatu-s-a de pre Pământ la cer”*. În: „Adevărul Harghitei”, Miercurea-Ciuc, nr. 714 din 5 martie 1993, p. 1.
- Dobrescu, Constantin. *„Istoria așa cum a fost” – Conferința lui Gh. Brătianu la Ploiești*. În: „Ploieștii”, Ploiești, an III, nr. 71 din 18–24 februarie 1993, p. 1.
- Dobrescu, Constantin. *„Balonul lui Mihai Viteazul”*. În: „Ploieștii”, Ploiești, an III, nr. 74 din 11–17 martie 1993, p. 1.
- Dregan, Ioan. *Matei Corvin și românii*. În: „Adevărul”, Cluj, nr. din 24–25 februarie 1993, p. 6.
- Duță, Alexandru. *Crime și criminali (1907). (I)*. În: „Poliția în acțiune”, Galați, nr. 2, 1993, p. 16.
- Gaiță, Alexandru. *Bombardamentele sovietice asupra Buzăului, iunie–septembrie 1941*. În: „Opinia”, Buzău, nr. 813 din 11 martie 1993, p. 2.
- Iavorschi, Gh. *Brăila – escală în drumul cruciadelor*. În: „Libertatea”, Brăila, nr. 774 din 20 februarie 1993, p. 1–2.
- Iavorschi, Gh. *Brăila sub stăpânire otomană (1540–1829)*. În: „Libertatea”, Brăila, nr. 778 din 26 februarie 1993, p. 1–2.

- Iavorschi, Gh. *Un sfert de veac de la reînființarea județului Brăila*. În: „Libertatea”, Brăila, nr. 782 din 4 martie 1993, p. 1–2.
- Iavorschi, Gh. *Cetatea Brăilei*. În: „Libertatea”, Brăila, nr. 787 din 11 martie 1993, p. 1–2.
- Lăcătușu, Ioan. *Personalități românești – Nișă Buzea*. În: „Oituzul”, supliment cultural al cotidianului local „Cuvântul Nou”, Sfântul Gheorghe, nr. 807 din 20 februarie 1993, p. 2.
- Marc, Aurel. *Proverbe*. În: „Adevărul Harghitei”, Miercurea-Ciuc, nr. 710 din 26 februarie 1993, p. 2.
- Marc, Aurel. *Societăți rivale (I)*. În: „Adevărul Harghitei”, Miercurea-Ciuc, nr. 712 din 3 martie 1993, p. 1; (II). *Ibidem*, nr. 713 din 4 martie 1993, p. 1.
- Măgureanu, Viorel. *Mihail Moruzov – personalitate tulceană*. În: „Poliția tulceană”, Tulcea, anul III, martie 1993, p. 4.
- Munteanu, Vilică. *Urbea Bacău*. În: „Ziua”, Bacău, nr. 77 din 5 martie 1993, p. 1.
- Munteanu, Vilică. *Stema județului Bacău și tânăra generație*. În: „Ziua”, Bacău, nr. 82 din 12 martie 1993, p. 1.
- Nussbächer, Gernot. *Satul Vulcan, județul Brașov, la mijlocul secolului XVI*. În: „Karpatenrundschau”, Brașov, nr. 7 din 18 februarie 1993, p. 10–11.
- Nussbächer, Gernot. *Cetatea Brașov între legendă și realitate*. În: „Astra”, Brașov, nr. 6, 1993, p. 1.
- Nussbächer, Gernot. *Un sfert de veac de la apariția revistei „Karpatenrundschau” din Brașov*. În: „Karpatenrundschau”, Brașov, nr. 8 din 25 februarie 1993, p. 4.
- Nussbächer, Gernot. *Măeruș în Țara Bârsei. Completări la istoria localității în secolele XV–XVI*. În: „Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien”, București, I, nr. 42 din 3 martie 1993, p. 5.
- Penea, Ionel. *Aspecte privind mișcarea memorandistă în Sălaj*. În: „Școala noastră”, Zalău, an II, nr. 2, 1992 (1993), p. 25–29.
- Rachieru, Mihai. *Să nu-l uităm pe Brâncoveanu*. În: „Argus”, Ploiești, an IV, nr. 127 din 17 februarie 1993, p. 7.
- Rachieru, Mihai. *Arhivele Statului – filiala județului Prahova – Retrospectivă 1992*. În: „Argus”, Ploiești, an IV, nr. 130 din 10 martie 1993, p. 6.
- Rachieru, Mihai. *Bălcescu – cercetător al arhivelor*. În: „Argus”, Ploiești, an IV, nr. 129 din 3 martie 1993, p. 7.
- Rachieru, Mihai. *Asociația arhiviștilor și prietenilor arhivelor din România*. În: „Prahova”, Ploiești, din 3 martie 1993, p. 3.
- Screciu, Vasile. *Istorie sau politică*. În: „Clio”, Timișoara, nr. 1–2 din 1993, p. 6.
- Screciu, Vasile. *Spionaj și contraspionaj*. În: „Clio”, Timișoara, nr. 1–2 din 1993.
- Scurtu, Ioan. *Iuliu Maniu și Carol al II-lea*. În: „Azi. Supliment cultural”, București, nr. din 2 martie 1993, p. 1.
- Scurtu, Ioan. *Istoriografia perioadei interbelice*. În: „Opinia națională”, București, nr. 4 din martie 1993, p. 2.
- Tănase, Constanța. *Bilciuri și târguri*. În: „Opinia”, Buzău, nr. 815 din 13–14 martie 1993.
- Țiripan, Nicolae. *Două fațete ale colectivizării: Ion Purcărea pus să numere toată noaptea cărbunii la Sfatul Popular Ceacu; Cu o ură neîmpăcată priveau chiaburii din Dichiseni*. În: „Jurnalul de Călărași”, Călărași, nr. 7 din 1993, p. 11.
- Țiripan, Nicolae. *Orașul Călărași – 160 de ani de viață urbană și capitală de județ*. În: „Jurnalul de Călărași”, Călărași, nr. 9, 1993, p. 11.
- Vlădăreanu, Alexandru. *Județul Ialomița în luna februarie*. În: „Jurnal de Ialomița”, Slobozia, I, nr. 15 din 15–21 februarie 1993, p. 11.
- Vlădăreanu, Alexandru. *Instituții de care avem nevoie. Băncile federale (I)*. În: „Jurnal de Ialomița”, Slobozia, I, nr. 16 din 22–28 februarie 1993, p. 11; (II). *Ibidem*, nr. 17 din 1–7 martie 1993, p. 2; (III). *Ibidem*, nr. 18 din 8–14 martie 1993, p. 2.

IV. BREVIAR DICȚIONAR *

Lector dr. Adina Berciu-Drăghicescu,
șef birou documentare, D.G.A.S.

Addenda. Adaos la o lucrare conținând completări, note, diagrame etc. redactate de către autor de obicei după primirea bunului de cules și intrarea lucrării în producție. Addenda se anexează la sfârșitul lucrării sau se publică separat.

Biblioclast. Distrugător de cărți. Istoria înregistrează nume celebre de biblioclaști. Cel mai vechi exemplu este Nabonassar, rege al Babilonului, care a desființat cronicile înaintașilor. Intoleranța și fanatismul religios au făcut ravagii în biblioteci. În secolul III împăratul bizantin Leon Isaurianul, supranumit și Iconoclastul, a dat foc bibliotecii din Constantinopol. În 1549 regele Angliei, Eduard al VI-lea a dat un edict de ardere a cărților eretice la Oxford pentru a pune mâna pe ferecăturile și pietrele prețioase care împodobeau manuscrisele. Unii biblioclaști masacrează cărți pentru a-și completa colecția de gravuri, dedicații, ex-libris-uri, inițiale ornate, embleme tipografice, frontispicii. La aceștia se adaugă cei ce transformă cărțile vechi în ambalaje, precum și acei legători care, din ignoranță, mutilează deseori exemplare de valoare.

Chinovar. Sulfură roșie naturală de mercur folosită la prepararea cernelii roșii mult răspândită la noi în Evul Mediu și utilizată la scrierea și decorarea documentelor și manuscriselor și la sigilarea actelor. Era folosită la scrierea titlurilor, a inițialelor, a majusculilor, a numelor de persoane și fragmentelor de text pentru a le sublinia importanța. Dintre acte, se scriau cu chinovar numai cele emise de Cancelaria domnească. Este, de asemenea, vechea denumire pentru miniu sau oxid roșu de plumb.

Codex. 1. Reunire de tăblițe cerate, foi de papirus sau de pergament, manuscris, reprezentând cea mai veche formă de carte. Primele codexuri aveau formă pătrată și erau scrise pe patru coloane, deseori pe întreaga lățime a paginii, pentru a economisi spațiul. Forma dreptunghiulară, cu textul pe una sau pe două coloane a apărut mai târziu. 2. Culegere (manuscris) de legi, de documente medievale, denumirea explicându-se prin aceea că vechile selecții de reguli juridice aveau formă de codex. 3. Culegere de texte vechi manuscris, cu conținut variat, reunite într-un volum.

Colofon. 1. Text final la vechile manuscrise și tipărituri, cuprinzând titlul cărții, numele copistului sau tipografului, data când a fost scrisă sau imprimată, locul unde a fost lucrată. 2. Nota de la sfârșitul unei lucrări tipărite incluzând date în legătură cu editarea și imprimarea textului. 3. Text pe o stampă chinezească, coreeană sau japoneză, conținând informații asupra autorului și despre condițiile creării operei respective.

* S-au folosit următoarele lucrări: Virgil Olteanu, *Din istoria și arta cărții. Lexicon*, București, Editura Enciclopedică, 1992; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.

Elzevir. 1. Ediție imprimată sau publicată de unii dintre membrii vestitei familii de librari olandezi Elzévir, a căror activitate editorială și tipografică acoperă o perioadă de peste un veac, de la sfârșitul secolului XVI până la începutul secolului XVIII. Astăzi, Elzevirii sunt amintiți mai ales pentru edițiile de format redus, cu frontispicii gravate, margini înguste și text compact. Calitățile deosebite ale edițiilor Elzevir sunt formatul ușor de manipulat, editarea îngrijită, imprimarea elegantă, claritatea textului și delicatețea literei. 2. Tip de literă derivat din anticva romană, cu tălpi triunghiulare, numit astfel deoarece a fost utilizat în edițiile Elzevir.

Ex-dono. Ex-libris care identifică o carte provenită din donație.

Ex-libris. Formulă care identifică pe proprietarul unei cărți. Este o marcă de proprietate aplicată pe carte de posesorul ei sub formă de iscălitură autografă, sigiliu, ștampilă, timbru sec sau cel mai adesea de etichetă.

Frontispiciu. 1. Foaie de titlu a unei cărți, cu deosebire când este ilustrată sau încadrată de un ornament în legătură cu subiectul cărții. 2. Ilustrație care precede pagina de titlu, reprezentând portretul autorului sau o scenă semnificativă inspirată din conținutul cărții. 3. Compoziție ornamentală plasată în spațiul superior al paginilor, mai cu seamă la început de carte, parte sau capitol. 4. Text aflat în câmpul superior al primei pagini dintr-un periodic care cuprinde titlul acestuia și unele date suplimentare de ordin administrativ.

Fumigare. Vaporizare a unei substanțe toxice pentru dezinfecția sau dezinfecția documentelor. Substanțele care se pretează la fumigare se numesc fumigante.

Infern. Fond special al unei biblioteci rezervat publicațiilor licențioase.

I.S.B.D. Siglă pentru International Standard Bibliographic Description. Conține un set de reguli standardizate pe plan internațional, care stabilesc elementele ce intră în descrierea bibliografică a unei publicații, specificând succesiunea lor și simbolurile respective.

I.S.B.D.(S). Abreviere pentru International Standard Bibliographic Description (for Serials). Expune regulile descrierii bibliografice standardizate pentru publicații seriale.

I.S.B.N. Prescurtare pentru International Standard Book Number care de regulă figurează pe pagina de drepturi a publicației. Constă într-o serie de grupuri de numere de la unu la nouă, inclusiv litera X, care înlocuiește cifra zece, despărțite prin liniuțe. Primul grup se referă la țara de ediție (dar nu de tipărire), al doilea constituie cadrul editurii, al treilea identifică fiecare carte după materie, în funcție de normele de clasificare stabilite de UNESCO, iar ultimul reprezintă numărul de control.

Miscelaneu. 1. Culegere de texte, de obicei din manuscrise vechi, eterogene ca autori, copiiști, cuprins etc., reunite sub aceeași copertă. 2. Lucrare sau rubrică de periodic concepută ca un întreg, dar constând din părți distincte datorate mai multor autori.

Pete fungice. Pete de deteriorare a documentelor, rezultate în urma acțiunii ciupercilor de mucegai.

Repertoriu. 1. – Ansamblu de indicații documentare constituit din indexuri, inventare, cataloage etc. Este un instrument de evidență dar și de îndrumare către sursele primare al căror conținut îl reproduc uneori. 2. Totalitatea pieselor scrise de un dramaturg. 3. Culegere de texte, cântece, etc. 4. Caiet sau registru cu filele împărțite după literele alfabetului. 5. Instrument de evidență orientativ asupra surselor documentare (fonduri, instituții, țări) de pe care s-au efectuat reproduceri (microfilme, xerografii, fotocopii).

Stigmonim. Nume de autor înlocuit prin puncte de suspensie.

Subvedeta. Cuvânt sau grup de cuvinte adăugate pe lângă vedeta propriu-zisă, destinat să delimiteze un anumit grup de notițe bibliografice printre acelea care apar sub aceeași vedetă, sau să arate o parte a entității în vedetă.

LISTA DE ABREVIERI

- AARMSI – Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București.
Arh. St. – Arhivele Statului.
C.I.A. – Consiliul Internațional al Arhivelor.
D.G.A.S. – Direcția Generală a Arhivelor Statului.
M.A. – Metrologia aplicată. Publicație tehnico-științifică a Institutului Național de Metrologie din Inspectoratul General de Stat pentru controlul calității, București.
m.l. – metri liniari.
Noesis – Noesis. Travaux du Comité Roumain d'Histoire et de la Philosophie des Sciences. Academie, Bucarest.
u.a. – unități arhivistice.

